

شوانه درۆزنه که ... شه یدا بلباس

کاتی که په نابه ر ده گاته دوا وئستگه ی.. هه م خوی نامۆیه به و شوینه، هه م زۆربه ی ده وروبه ری ئه و شوینه ش پئی نامۆ ده بیته. جا له به ر ئه وه ی زمانانین به هیزترین قه لآچۆکردنی نامۆبیه؛ کۆچه ری تازه هاتوو، به لیشاو به ره و فیڕگه کانی زمان پچکه ده به ستن. ئه و فیڕگانه ش سه ره رای زانست و زانیاری؛ ساتیکی خویشی لی راده بویریت. به سه دان خه لکی جیاواز له خو کۆده کاته وه.

زۆربه ی زۆری کوردی ئه مشاره، له وه رزیکدا تاراوگه کۆیکردینه وه و له ده وروبه ریکش به ر چه ند فیڕگه یک که وتین. ئه م فیڕگانه زۆر جوړ میلله ت و ئایینی جیاوازی له خو ده گرت.. جا هه ر له چینه وه تا کوردستان و له ویشه وه تا چیلی؛ به مه ودای هیلی 32 بو 36 به پانایی و ته واوی کیشوه ری ئه فریقاش.

کورد هه تا نه گاته ده ره وه، نازانی ناسیونالیست چیه و ده ردی له چیه وه سه رچاوه ده گریته؟ ناسیونالیستی تاوان نییه، تا له ره هه ندی نه ته وایه تی کاربکا! به لام که له هیلی سوور په رپیه وه، ده چپته قوئاعی شوینی.. ئیمه قوربانی شوینیستی ده وروبه ربووین، بویه ره خنه ی ئاراسته ده که یین؛ ئه گینا تاوانی ئیمه له چیدا به که به کوردی له دایک بین! خو شبه ختانه تا له ده ره وه ی وولات تیکه لایبی ئه و میلله تانه نه که یت، له زاخاوی میشک و بیرو بوچوونیان نه گه یت.. ئه وسا ده زانی کورد له روانگه ی ئه واندا چون ده بینریت!

ئه و قوتابخانه ی که پینچ رۆژی هه فته، وه ک مالی دووه می لیدیت.. هه مووی له خو کۆده کرده وه.. ئه مجاره زۆره ملییی نییه..! به لکو له ئاستیکدا کوردیش ده گریته وه.. بو فیڕبوونیش زیده رپویی نییه ئه گه ر بلین کورد زووتر و زیره کتر له ملله تانی دراوسی، فییری زمانه نوویه که ده بیته و زاراوه ی فوئوتیکیشی، له وانتر گه لیک چاکتره. ماموستاکانی فیڕگه ی زمان، باشتترین شیواز به کارده هینن بو وانه ووتنه وه و چوئیتی ریباری فیڕکردن.

له کاتی پشوودا، به کومه ل و تاک بو جگه ره کیشان له ده ر و بو قاوه و خواردنیش له کافیتیریا.. هه ندیک کورو کالیش به دوا چاوشلکینه ی کچاندا راو ده که ن.. جا هه ر میلله ت و ئایین به یه که وه.. کوردیش کیشه ی نه بوو، له گه ل هه موو لایک له قار وقری نه ده که وت. کورده کانی رۆژه لات به خاهیش ده که میانه وه، ئه وه نده ی خویمان به ئیرانچیتی ده لکان، ئه وه نده له ئیمه نزیک نه ده بوونه وه! کوردی باکوریش بیروبوچوونیان خو مان ئاسا؛ به س داخه که م که دوو که سی بوانایه ده یانکرده وه " جالم و جیدم" ی جارن! خو زگه ئاپو چون فییری خو سوتانی کردن؛ فییری زمانیشی بکردنایه؛ به ر له گیرانی.

فیڕگه ی زمان چه نده شوینی فیڕبوونی زمانه، دوو هینده ش شوینی راوه " واته دوست په یداکردن". به ناخیری نه بی له مه شیاندا، ئیمه ی کورد به زۆرینه نیڕ بووین.. ئه گینا

کچیک له گه ل دایکدا ده هات و به جووته به روانکه یکه وه. خو سلاوت له دایکه ش بکردایه، وه لامیان نه ده دایه وه. کچیکی تر له گه ل دوو زه لامی زه به لاج، یه کیکی به دلنیاپییه وه برای بوو، ئه ویترش مرخی لیخوشکردبوو؛ موره ی له هه موومان ده کرد. له م دوابیه شدا کچیکی تر په یدابوو؛ خو ی به کومه نیست ده خوینده وه و که سیشی پی کومه نیست نه بوو ته نها خویمان نه بیت! سه یر له وه دابوو، خو هیچ نامرازیکی په یوه ندی به جیهانی مینه وه نه بوو! هه ر ده ستشوری پیاوانی لیده رچی هه ر لیمان دانه ده برا.. جگاره کیش و خواردنه وه و؛ نیره مووکیک بوو بو خوئی.. خو نه ده ویراین باسی پیاو وپیاوه تی بکه ین، کاتی ده یوت کومه لگای پیاوسالاری کوتایی هات. خو شیبیه که ی له وه دابوو؛ ئه م کومه نیست و فیمه نیستش بوو! ئه گه ر له هیلی سووریش لاماندا بوابیه.. وه ک ئیسلامیکی توندره و ده بووه خوشکه فاتیمه تول زه هرا.

ئه و پوژه دواى ته واو بوونی قوتابخانه، هیشتا کومه لیک له به رده م ده رگا وه ستابووین؛ دارای هاوړیش زور به زمانیکی ووشکی کوردی ده په یقی.. نه یده زانی چوون " خواحافیزیمان" پیبلی..! له به رئه وه ی دوو کوره فارسمان لا وه ستابوون.. داواى پوشتنی لیکردین؛ که س نه چوو به هانایه وه. ناچار خوئی هینا و خوئی برد؛ ووتی:

"- باشه، ده ی برابان.. مائئاوا". سایمه نیش که خه لکی شاری بانه بوو؛ ئاوړیکی لیدایه وه و به پیکه نینه وه ووتی:

"- قوتابخانه ئاوا، کاک دارا". تیکرا دامانه قرمه پیکه نین. که چی ئه و کچه کومه نیسته هه ر ژیر نه ده بووه.

فارسه کان بیتامیان کردبوو، سه ره رای لاوازی و بیتوانایی زمانه که یان؛ هه رچیمان ده گووت، ده یانفارساند. ئه وه بوو ئیواران سه رمان ده کرد به "دان میلز سه نته ر" له قاوه خانه که یدا به کومه ل گرد ده بوینه وه. ئه وه ی راستی بیت، نه مده ویست فه رمووی قاوه له فارسه کان بکه م؛ هه ر بویه به دواى ووشه یکه وه عه ودال بووم، که له سایمه نی هاومالم بپرسم و ئه وان حاللی نه بن.. هه ر چه نده ووشه ی قاوه فارسیش نییه؛ به لام به کوردی ده یکه ی به چی! ناچار ده نگم هه لبری و ووتم:

"-سایمه ن، ره ش- ئاو ده خوئته وه؟" ئه م سه رسوالکه ره تیگه یی، به پیکه نینه وه ووتی:

"-به قوربان، ره شاوی چی؟! نه وه لله قوزه قورتیکم بو بینه. "

هه ر پوژه و وانه یکی تازه. ماموستاکه هاته هوبه و ده ستی کرد به بلاوکردنه وه ی شیتی بابته تی ئه مرۆ؛ ئینجا بو پوژکردنه وه ی ووتی: "به سه رهاتی شوانه درۆزنه که" چیرۆکی راستی یا ئه فسانه..! ئه م به سه رهاته ئه نته رناسیوناله و.. له وانه بیت بابته ته که خه یالی بیت و گریدراو نه بیت به هیچ که للتووری میلیه تیک! له وانه شه هه موو میلیه تیک سه ر به که للتووری خوئی بزانیته. به لام... به لامی چی کلاسه که ببوو هه مامی ژنان. که س له به ر ده نگی خوئی گوئی له ده نگی که سی تر نه بوو. ناچار به کوتینی ته خته سه وزه که [ببورن ته خته کانی ئیره ره ش نین.] هه موومانی پچراند له و شه ره پشیله ی تییکه وتبووین. ئه مجار به ریز رووسه که گه راندیه وه بو سه ر چیرۆکیک.. عه ره به کان به هیئانه وه شیعی سه رده می جاهیلی به س خاویاربوو نه یانده توانی هه لیگیرنه سه ر زمانی ئینگلیزی- ئه گینا.. تورکه قه رداش ئوغلو ریگ پاساوی فلیمه پروته که ی شوانکاره ی تورکی، بو هیئایه وه.. که چی ده له قوړیکی فارس، به میژووی باستانی به زور و زورداری خه ریک بوو هه ر له بره و نه ده که وت.. کاکیشته قوول و باسکی لییه

لکرد.. ها لیڤه و ها له وئ.. به به لڤه ی کورد که له میژوودا به شوانکاره بییه وه .. تا ئه
نجام سه ریڤکه وهیناومه .. ئه وکومه نیسته ی خوڤمان تاوناتاویک ده هات باسی و
پشتگیری له کچه فارسه که ده کرد؛ به س بو ئه وه ی بوو پشتم له عه رزدا! به س براتم
خو ئه مانه به شه ر ده ره قه تمان ناین؛ جا به زمان! خو لیڤه له ئاستیکداین.. له سه
ریڤکیشه وه زور ناحه ز بوو؛ به نازیش ره فتاری ده کرد. کاتی وانه که به سه ر چوو بوو؛
له پریڤکدا نازانم چوون هات به خه یالم بوو راستگویی شوانه ی کورده واری.. یه کسه ر
هاتمه وه مه یدان.

-ماموستا؛ تکایه دوا به لڤه.. به لام پاساوی ئه مجاره بوو دلنیایی ئه و خوشکه فارسه
مانه.. چونکه شوان له که لتووری کورده واری زور راستگویی و ته نانه ت له پله ی فریشته
و په یامبه ره له سوکه وتی له گه لدا ده کریت. ئه و فارسه راسته کات ئه م چیرۆکه ئه
سل و ره سه نییته فارسیه و بوو که لتووری فارس ده گه ریته وه. چونکه که لتووری فارس
پره له درو و هه ر ده شبیت شوانه که شیان وه کوخویان دروژن بیته.. نیتر له به ر قاقای
پیڤکه نین نه یانهیشت زیاتری له سه ربدویم؛ به لام تیری خووم وا پیڤکا نه بیته وه. کچه
فارس وایزانم دوو "فه ک یووشی" به دوو پای پیووتم؛ ئه گه ر چی ناحه زیسه ئه ویشمان فه
بولکرد. به س بوو به عیبره ت. له هه مووی خووشتر که چوونه ده ره وه، هاو کلاسه کانم
هه موو ده ستخووشیان لیکردم؛ ته نها کچه کورده کومه نیسته که نه بیته که دلی هاوسه
نگه ره فارسه دوو راهه که ی ده داوه.

ئوتاهه- که نه دا